

Najczęściej zadawane pytania

25.04.2024

---

1. Czy obywatel RP może przekroczyć granicę RP na podstawie dokumentu podróży innego państwa?

Obywatel polski, czyli każda osoba, która posiada nadany w Polsce nr PESEL potwierdzający posiadanie obywatelstwa polskiego (niezależnie od tego, iż równocześnie posiada obywatelstwo innego państwa) ma ustawowy obowiązek posługiwania się w Polsce, w tym podczas przekraczania granicy państwowej RP, tylko i wyłącznie polskimi dokumentami podróży do tego uprawniającymi, czyli ważnym polskim paszportem, paszportem tymczasowym lub – w określonych sytuacjach – także dowodem osobistym.

Powyższy obowiązek dotyczy również osób niepełnoletnich (do 18. roku życia).

[link do strony Straży Granicznej ze szczegółowymi informacjami dotyczącymi przekraczania granicy przez osoby z podwójnym obywatelstwem](#)

2. Jestem obywatelką polską, posiadam polskie dokumenty uprawniające do przekraczania polskiej granicy, ale będę podróżowała w towarzystwie mojego dziecka, którego ojcem jest obywatel innego państwa, i które aktualnie nie posiada żadnych polskich dokumentów. Czy będzie mogło ono uzyskać zgodę na wjazd/wyjazd do/z RP tylko na podstawie paszportu tego innego państwa?

W świetle art. 14 pkt. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (z późn.zm.) – „Małoletni nabywa obywatelstwo polskie przez urodzenie, w przypadku gdy co najmniej jedno z rodziców jest obywatelem polskim”.

Należy więc przede wszystkim wystąpić do Konsula RP lub organu paszportowego w kraju o uzyskanie dla dziecka polskiego dokumentu podróży i posługiwać się nim w Polsce. Jeśli rodzice dziecka nie podjęli dotychczas takich starań (na uzyskanie polskiego dokumentu wymagana jest zgoda i wola obydwójga rodziców) to dziecko będzie mogło przekroczyć

polską granicę na podstawie paszportu innego państwa.

Przy czym warto w tej sytuacji wiedzieć, że:

- paszport powinien być wydany w ciągu ostatnich 10 lat i być ważny jeszcze co najmniej przez 3 miesiące po planowanej dacie wyjazdu cudzoziemca z Polski/strefy Schengen;
- osoba ta jako cudzoziemiec musi spełnić także standardowe warunki wjazdu na terytorium strefy Schengen;
- na podstawie paszportu innego państwa jego posiadacz może przebywać łącznie we wszystkich państwach strefy Schengen (w tym także w RP) tylko przez okres nieprzekraczający łącznie 90 dni w każdym 180-dniowym okresie, co zostało określone w art. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (Kodeks Graniczny Schengen Dz. Urz. UE L 77 z 23.3.2016 z późn. zm.);

3. Czy obywatel Rzeczypospolitej Polskiej może wyjechać z Polski do Wielkiej Brytanii na podstawie dowodu osobistego?

Od 1 października 2021 r. przekraczanie granic Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej przez obywateli państw członkowskich UE, EOG (Norwegia, Islandia, Lichtenstein) oraz Konfederacji Szwajcarskiej odbywa się na podstawie ważnego dokumentu paszportowego. Strona brytyjska przewiduje jednak pewne wyjątki od tej reguły, umożliwiając wjazd do Wielkiej Brytanii na podstawie polskiego dowodu osobistego. Dotyczą jednak one tylko osób, które:

- osiedliły się lub uzyskały status tymczasowy (pre-settled status) w ramach Systemu Osiedleńczego dla obywateli UE (EU Settlement Scheme);
- złożyły wniosek o przyznanie ww. statusów w ramach EU Settlement Scheme w terminie do 30 czerwca 2021 roku, ale nie otrzymały jeszcze decyzji;
- posiadają EU Settlement Scheme family permit;
- otrzymały pozwolenie na pracę dla pracowników przygranicznych (Frontier Worker Permit);
- przybywają w ramach Opieki Zdrowotnej S2 (S2 Healthcare Visitor);
- są szwajcarskimi dostawcami usług (Swiss Service Provider).

Z powyższej możliwości ww. osoby będą mogły korzystać do dnia 31.12.2025 r.

Osoby, które nie należą do ww. kategorii osób powinny przed podróżą do Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej uzyskać ważny dokument paszportowy, aby uniknąć problemów związanych np. z nieuzyskaniem zgody na wjazd do tego kraju z powodu braku dokumentów do tego uprawniających.

Ważne - funkcjonariusze Straży Granicznej podczas odprawy granicznej na połączeniach lotniczych do Wielkiej Brytanii nie weryfikują ww. ograniczeń i zezwalają obywatelom RP na przekraczanie granicy zarówno na podstawie paszportu, jak i dowodu osobistego.

Rekomendowane jest wcześniejsze upewnienie się, np. co do swojego aktualnego statusu, ale tylko i wyłącznie za pośrednictwem Ambasady Wielkiej Brytanii i Irlandii Płn. w Polsce lub przewoźników lotniczych, z których usług zamierzacie Państwo korzystać. To bowiem przedstawiciel linii lotniczej zdecyduje, czy uzyskacie Państwo zgodę na wejście w Polsce na pokład samolotu do Wielkiej Brytanii na podstawie paszportu lub dowodu osobistego.

[link do strony z informacjami na temat zasad przekraczania granicy brytyjskiej \(ZK\)](#)

4. Do jakich państw obywatele Rzeczypospolitej Polskiej mogą podróżować na podstawie dowodu osobistego?

Obywatele RP mogą przekraczać granicę Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie dowodu osobistego do państw członkowskich Unii Europejskiej, Państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Konfederacji Szwajcarskiej, ale także do wybranych innych państw trzecich. Powyższe jest możliwe w oparciu o decyzje wprowadzone przez władze tych państw.

Wykaz państw, do których obywatele RP mogą podróżować, posługując się dowodem osobistym:

- państwa Unii Europejskiej: Austria, Belgia, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania z Wyspami Kanaryjskimi, Holandia, Irlandia, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Niemcy, Portugalia, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Włochy;
- państwa obszaru Schengen, które nie należą do UE: Islandia, Liechtenstein, Norwegia, Szwajcaria;
- państwa, do których wjazd jest możliwy na podstawie jednostronnych ułatwień (wg stanu na dzień 15.04.24): Albania, Andora, Bośnia i Hercegowina, Czarnogóra, Gibraltar, Gruzja, Macedonia, Mołdawia, Monako, San Marino, Serbia, Turcja, Watykan, Wielka Brytania z Wyspą Man i Wyspami Normandzkimi (tylko rezydenci i dotyczy to wyłącznie osób, które złożyły w oparciu o ten dokument wnioski o przyznanie statusu osoby osiedlonej lub mającej taki status

wprowadziły dane dowodu osobistego do systemu UKVI)

5. Czy obywatel RP może podróżować po terytoriach państw członkowskich UE bez ważnego dokumentu podróży lub tylko z zaświadczeniem o złożeniu wniosku o wydanie dowodu osobistego / paszportu?

Podczas pobytu/przemieszczania się po terytoriach innych Państw Członkowskich obywatel RP (również osoba niepełnoletnia) powinien posiadać ważny dokument potwierdzający jego tożsamość i obywatelstwo. W świetle polskich regulacji kryteria te spełniają - polski dokument paszportowy (w tym paszport zwykły, tymczasowy) lub dowód osobisty.

Prawo jazdy, legitymacja szkolna czy studencka, zaświadczenie o złożeniu wniosku o wydanie paszportu lub dowodu osobistego, świadectwo urodzenia, a także dokument elektroniczny dostępny w aplikacji mObywatel nie są dokumentami uprawniającymi do przekraczania granicy.

6. Jaki termin ważności zachowują polskie dokumenty (paszport / dowód osobisty) w przypadku zmiany danych w nich zawartych np. zmiany nazwiska w związku z zawarciem małżeństwa? Czy na podstawie takiego dokumentu można wyjechać z Polski? Czy można wrócić do Polski na podstawie takich dokumentów?

Zarówno paszport, jak i dowód osobisty tracą swoją ważność po upływie 120 dni od zmiany danych osobowych.

Ważne - powrót obywatela RP do Polski może nastąpić na podstawie nieważnego dokumentu.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych w przypadku zgłoszenia się do odprawy granicznej osoby, której dokument paszportowy jest nieważny, funkcjonariusz Straży Granicznej fizycznie anuluje dokument, a następnie albo przekazuje go do dowolnego wojewody, albo zwraca anulowany dokument paszportowy jego posiadaczowi, jeśli taka jest wola posiadacza tego dokumentu.

7. Czy w przypadku nadania obywatelstwa Rzeczypospolitej Polskiej obywatelowi państwa trzeciego, może on przekroczyć granicę RP na podstawie dokumentów podróży innego państwa?

Cudzoziemiec, który uzyskał obywatelstwo polskie zgodnie z art. 249 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, powinien w ciągu 14 dni od dnia, w którym doręczono mu dokument potwierdzający nabycie obywatelstwa polskiego, zwrócić posiadaną kartę pobytu do organu, który ją wydał. Musi także pilnie wystąpić do odpowiednich organów o uzyskanie polskiego dowodu osobistego, a następnie polskiego dokumentu paszportowego. Tylko tymi dokumentami jako obywatel RP ma obowiązek posługiwać się podczas przekraczania granicy.

Jeśli podróż poza granice RP przed uzyskaniem polskiego paszportu lub dowodu osobistego jest podyktowana bardzo pilnymi i uzasadnionymi względami, należy wystąpić do urzędu paszportowego o wydanie polskiego paszportu tymczasowego i posłużyć się nim podczas przekraczania granicy RP. Niedopuszczalne natomiast jest dalsze posługiwanie się w takim przypadku paszportem innego państwa.

8. Jakie są warunki do przekroczenia granicy państwowej RP poza kolejnością?

Zgodnie z przepisami §6 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 lipca 2019 r. w sprawie kontroli granicznej kontroli granicznej poza kolejnością dokonuje się wobec:

- członków grup ratowniczych i ekspertów, a także ich wyposażenia i środków pomocy;
- członków załóg pojazdów straży pożarnej, sanitarnych oraz osób uczestniczących;
- w akcjach ratowniczych;
- autobusów w komunikacji międzynarodowej dokonujących regularnych przewozów osób;
- środków transportu przewożących: żywe zwierzęta, towary szybko psujące się (w szczególności świeże mleko i świeże produkty przetwórstwa mlecznego, świeże mięso i świeże produkty przetwórstwa mięsnego, świeże lub żywe ryby oraz świeże produkty przetwórstwa rybnego), owoce i warzywa, kwiaty cięte, a także krew, osocze i materiały biologiczne, towary niebezpieczne, pomoc humanitarną.

Ponadto kontroli granicznej poza kolejnością można dokonać również w innych,

szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek osoby zainteresowanej, za zgodą wyrażoną ustnie lub pisemnie każdorazowo przez właściwego miejscowo komendanta placówki Straży Granicznej lub upoważnionego przez niego funkcjonariusza.

Zgoda na taki przejazd ma charakter jednorazowy i jest możliwa jedynie w takich okolicznościach, które zostaną uznane za szczególnie uzasadnione. Prośby o dokonanie kontroli granicznej poza kolejnością należy kierować bezpośrednio do placówki Straży Granicznej, w terytorialnym zasięgu działania której znajduje się dane przejście graniczne.

Podróżny chcąc przekroczyć granicę poza kolejnością, z chwilą dotarcia do przejścia granicznego powinien osobiście lub telefonicznie zgłosić funkcjonariuszom Straży Granicznej powyższy zamiar wraz z odpowiednim uzasadnieniem. Możliwe jest również wcześniejsze pisemne lub telefoniczne przedstawienie prośby o odprawę graniczną poza kolejnością.

Komendant placówki Straży Granicznej lub upoważniona przez niego osoba wydając zgodę, bierze pod uwagę aktualnie panujące warunki w przejściu granicznym (natężenie ruchu, długość oczekiwania na odprawę itp.) oraz konkretną sytuację przedstawioną przez podróżnego. Taka ostateczna decyzja zostaje podjęta przez uprawnionych funkcjonariuszy Straży Granicznej tylko i wyłącznie dopiero w momencie stawienia się podróżnego w przejściu granicznym.

Ważne - Straż Graniczna nie wydaje takich zgód w formie pisemnej - w tym z wyprzedzeniem, z określonym terminem jej obowiązywania i na wielokrotne przekraczanie granicy.

9. Czy obywatel państwa trzeciego może przekroczyć granicę RP na podstawie przedłużonego dokumentu podróży (paszportu)?

Zasady przekraczania granicy państwowej przez obywateli państw trzecich określone zostały przede wszystkim w przepisach Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (Kodeks Graniczny Schengen Dz. Urz. UE L 77 z 23.3.2016 z późn. zm.)

Obywatele państw trzecich w celu przekroczenia granicy zewnętrznej Schengen powinni posiadać ważny dokument podróży uprawniający jego posiadacza do przekroczenia granicy i spełniający następujące kryteria:

- paszport jest ważny przez co najmniej trzy miesiące od planowanej daty wyjazdu

z terytorium Państw Członkowskich (w uzasadnionych, pilnych przypadkach kryterium to może być pominięte);

- dokument został wydany w ciągu ostatnich 10 lat (nie wcześniej).

Ważne - paszport może być uznany za spełniający te kryteria tylko wtedy, gdy suma okresu jego ważności od daty wydania i okresu przedłużenia nie przekracza 10 lat.

10. W jakich przypadkach nie zamieszcza się stempla kontroli granicznej w dokumentach podróży?

Zamieszczenie stempla kontroli granicznej w dokumencie podróży co do zasady ma na celu potwierdzenie przekroczenia granicy państwowej przez obywatela państwa trzeciego udającego się do państwa członkowskiego obszaru Schengen z zamiarem pobytu krótkoterminowego (90 dni w każdym okresie 180 dniowym).

W przypadku obywateli państw trzecich posiadających ważny dokument pobytowy, dozwolony czas trwania pobytu w państwie członkowskim strefy Schengen, które wydało zezwolenie na pobyt i na tej podstawie dokument pobytowy (kartę pobytu), jest określony przez ważność tego dokumentu. Stemplowanie paszportu przy wyjeździe i ponownym wjeździe nie ma wpływu na długość pobytu dozwolonego w dokumencie pobytowym. Tym samym zamieszczenie stempla nie znajduje żadnego uzasadnienia.

11. Co zrobić w przypadku braku stempla w paszporcie?

Jeżeli w dokumencie podróży cudzoziemca nie zamieszczono stempla potwierdzającego wjazd (poza przypadkami, opisanymi powyżej, w których stempla się nie zamieszcza) to zgodnie z art. 12 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/399 z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie unijnego kodeksu zasad regulujących przepływ osób przez granice (Kodeks Graniczny Schengen Dz. Urz. UE L 77 z 23.3.2016 z późn. zm.), Straż Graniczna i/lub inne właściwe organy krajowe mogą domniemywać, że posiadacz paszportu nie spełnia lub przestał spełniać warunki dotyczące czasu pobytu. Domniemanie to może zostać obalone poprzez przedstawienie wiarygodnych dowodów na to, że cudzoziemiec te warunki spełnia.

W takiej sytuacji, podczas kolejnej kontroli paszportowej w przejściu granicznym, należy przedstawić posiadane dowody, np. bilety podróżne, karty pokładowe lub inne dowody obecności poza terytorium państw członkowskich. Straż Graniczna, zgodnie z przepisami i praktyką krajową, poświadczy w dokumencie podróży datę i miejsce przekroczenia granicy Schengen. Poświadczenie przez funkcjonariusza daty i miejsca przekroczenia

granicy polega na odciśnięciu w dokumencie podróży pieczęci zawierającej datę i miejsce przekroczenia granicy, datę i miejsce dokonania poświadczenia. Funkcjonariusz, który tej czynności dokonał, składa także swój podpis. Oprócz poświadczenia odnotowanego w paszporcie, cudzoziemiec może również otrzymać formularz, w którym wskazane będą zatwierdzone dowody spełnienia warunków pobytu krótkoterminowego.

Uzyskanie poświadczenia przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej jest również możliwe podczas pobytu na terytorium Polski. W tym celu należy zwrócić się z dokumentem podróży, na podstawie którego nastąpiło przekroczenie granicy RP, do dowolnej placówki SG. Zaleca się wcześniejszy bezpośredni kontakt z placówką SG w celu ustalenia dalszych kroków m.in. dogodnego terminu oraz wymaganych dokumentów potwierdzających.

12. Będę przewozić przez granicę pieniądze w gotówce powyżej 10 000 EURO – jakie warunki muszę spełnić? Czy muszę wskazać źródło pochodzenia tych pieniędzy, a jeśli tak to w jakiej formie?

Każda osoba, która wjeżdża lub wyjeżdża z terenu Unii Europejskiej i ma przy sobie co najmniej 10 000 EURO (lub ekwiwalent tej kwoty w innych walutach) ma obowiązek wypełnić deklarację dewizową i przedstawić ją stosownym organom (Służbie Celno-Skarbowej lub Straży Granicznej). Wymogi te mają zastosowanie do każdej osoby przewożącej pieniądze przez granicę, bez znaczenia jakim środkiem transportu podróżuje. W deklaracji dewizowej w punkcie 5A należy wskazać źródło pochodzenia przewożonej kwoty.

[link do strony internetowej, na której można pobrać wzory deklaracji dewizowych](#)

W szczegółowych kwestiach dot. uzyskania interpretacji tych regulacji - należy kontaktować się z jedyną właściwą w tych sprawach Krajową Administracją Skarbową.

[link do Krajowej Informacji Skarbowej udzielającej informacji podatkowych i celnych](#)

13. Jestem uchodźcą z Ukrainy mam nr PESEL.UKR – chcę wyjechać z Polski do Turcji, wraz z moim 6 letnim dzieckiem . Czy będę mogła bez przeszkód powrócić, i co muszę zrobić, aby nie utracić przysługujących mi uprawnień?

Aby uniknąć problemów podczas przekraczania polskiej granicy, należy okazać funkcjonariuszom polskiej Straży Granicznej (samodzielnie bez wezwania, zarówno na wyjazd, jak również na wjazd do Polski) aplikację mobilną zainstalowaną z użyciem profilu zaufanego w telefonie lub tablecie o nazwie "diia.pl" potwierdzającą status beneficjenta ochrony czasowej w RP w związku z zagrożeniem wojną w Ukrainie wynikający z uzyskania w Polsce numeru PESEL.UKR.

Aplikacja Diia.pl ma walor specjalnego elektronicznego dokumentu pobytowego i pozwoli także na powrót do RP, pomimo wyczerpania dozwolonego normalnie dla ob. UA (posiadacza paszportu biometrycznego) limitu pobytu nieprzekraczającego 90 dni w każdym 180 dniowym okresie (ale co do zasady jest to możliwe tylko wraz z ważnym zagranicznym paszportem UA).

Jeśli chodzi o dziecko, to powinno ono posiadać własny ważny paszport biometryczny, a dodatkowo dla potwierdzenia statusu jego dane w tym konkretnym przypadku powinny być dopisane do posiadanej przez rodzica aplikacji „diia.pl”.

Ważne - aby nie utracić uprawnień wynikających z posiadania nr PESEL.UKR pobyt rodzica i dziecka poza terytorium RP nie może przekroczyć (każdorazowo) 30 dni.

14. Zamierzam wwieźć do Polski z Ukrainy 2 koty i psa. Proszę o informacje, jakie warunki muszę spełnić?

Kwestie sanitarne/weterynaryjne związane z transportem/wwozem do Polski z Ukrainy, czyli z państwa trzeciego „zwierząt towarzyszących” pozostają w kompetencji Głównego Inspektora Weterynarii i Krajowej Administracji Skarbowej i tam rekomenduje się uzyskanie wszystkich informacji dotyczących przewozu zwierząt, czy towaru.

Szczegółowe informacje dotyczące zasad podróżowania ze zwierzętami towarzyszącymi z państw trzecich do Polski zostały szczegółowo opisane na stronie Głównego Inspektora Weterynarii.

[link do strony Głównego Inspektora Weterynarii z informacjami na temat przewozu towarów](#)

[link do strony Głównego Inspektora Weterynarii z informacjami na temat procedur dotyczących przewozu zwierząt towarzyszących z terytorium Ukrainy przez osoby nie posiadające kompletu dokumentów weterynaryjnych](#)

Jakie są warunki wjazdu do strefy Schengen dla obywateli państw trzecich?

Obywatele państw trzecich, aby wjechać na terytorium państw Schengen muszą spełniać określone warunki tj.:

- posiadać ważny dokument podróży oraz wizę, jeśli taka jest wymagana od obywateli danego państwa, określić cel podróży oraz posiadać odpowiednie środki na okres pobytu i na powrót,

Osoba, która zamierza wjechać na obszar Schengen nie może figurować w systemie SIS jako osoba niepożądana lub stanowiąca zagrożenie dla porządku publicznego.

16. Co uprawnia obywateli RP do przemieszczania się po terytorium strefy Schengen?

Każdy obywatel państwa strefy Schengen ma prawo do swobodnego wjazdu na terytorium innego państwa strefy. Nie są z tym związane żadne szczególne formalności. Oznacza to, że można przekroczyć granicę w każdym miejscu (o ile przepisy dla danego terenu nie stanowią inaczej np. parki narodowe, rezerваты przyrody) i o dowolnej porze. O istnieniu granicy danego państwa informują tablice, które znajdują się w widocznych miejscach. Na granicach pomiędzy państwami strefy Schengen nie jest prowadzona kontrola graniczna. Podczas pobytu na terytorium innego państwa strefy Schengen powinniśmy posiadać ważny dokument potwierdzający tożsamość i obywatelstwo - paszport lub dowód osobisty. Ta zasada dotyczy również dzieci.

17. Co uprawnia obywateli RP do przekroczenia granicy zewnętrznej strefy Schengen?

Dokumentem niezbędnym do przekroczenia granicy zewnętrznej jest paszport. Należy również pamiętać, że w przypadku niektórych państw trzecich, konieczne jest również posiadanie wizy. Przed wyjazdem poza strefę Schengen, należy sprawdzić czy państwo, do którego się wybieramy nie wymaga od obywateli Polski posiadania wiz.

18. Ile można przewieźć wyrobów alkoholowych i tytoniowych

15.

od wejścia Polski do strefy Schengen?

Uwaga! Limity w przewozie towarów akcyzowych w tym m.in. alkoholu i papierosów uległy zmianie z dniem 01.12.2008r. zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 274/2008 zmieniającym rozporządzenie (EWG) nr 918/83 ustanawiające wspólnotowy system zwolnień celnych (Dz. Urz. UE Nr L 85 z 2008 r.).

[link do strony z informacjami o towarach przywożonych przez podróżnych zwolnionych z opłat](#)

Osoby poniżej 17 roku życia nie mogą przewozić wyrobów alkoholowych i tytoniowych.

19. Czy można przewozić przedmioty zabytkowe?

W przypadku przewozu przedmiotów zabytkowych oraz noszących znamiona zabytku, przepisy nie uległy zmianie, co oznacza, że niezbędnym jest posiadanie odpowiednio: zezwolenia na wywóz wydanego przez właściwego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub zaświadczenia, że dany przedmiot nie wymaga uzyskania takiego zezwolenia.

Uprawnione służby mogą w dowolnym miejscu Wspólnoty skontrolować dokumenty oraz sprawdzić samochód (np. w poszukiwaniu narkotyków, towarów zabytkowych, broni i amunicji czy przemycających towarów akcyzowych). W przypadku braku wymaganych dokumentów osoby takie mogą być zmuszone do przerwania podróży, zawrócenia do kraju, czy doprowadzenia na posterunek policji w celu ustalenia tożsamości.

20. Co oznacza zniesienie kontroli na granicach wewnętrznych?

Na granicach pomiędzy państwami układu z Schengen nie jest prowadzona kontrola graniczna. Przekraczanie lądowych granic wewnętrznych jest dopuszczalne w dowolnym miejscu i o dowolnej porze. Co istotne, swoboda przekraczania granic dotyczy zarówno obywateli państw członkowskich grupy Schengen, jak również obywateli państw trzecich legalnie przebywających w tej strefie.

Zniesienie kontroli granicznych nie oznacza zniesienia granic administracyjnych. W mocy pozostaną też wprowadzone przez władze państw członkowskich procedury administracyjne, np. meldunkowe.

Kontrola tożsamości, pomimo iż nie będzie przeprowadzana na granicach, może być dokonana na zasadach wrywkowych, na terenie całego obszaru Schengen. W razie poważnego zagrożenia dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego klauzula ochronna upoważnia, na mocy stosownej Decyzji Rady UE, każde Państwo Członkowskie do okresowego przywrócenia kontroli na swoich granicach z innymi państwami strefy Schengen.

21. Co to jest Układ z Schengen?

Układ z Schengen jest umową międzynarodową zawartą 14 czerwca 1985 r. między Belgią, Francją, Holandią, Luksemburgiem i Niemcami. Zakłada ona stopniowe znoszenie kontroli na wspólnych granicach, mające na celu zapewnienie swobody przepływu osób na obszarze składającym się z terytoriów państw-sygnatariuszy - tzw. „strefy Schengen”.

22. Co to jest strefa Schengen?

Strefa Schengen jest obszarem, na którym zniesiona została kontrola graniczna na wspólnych granicach i zapewniona została swoboda przepływu osób. Swoboda przepływu osób wewnątrz dotyczy nie tylko obywateli państw-sygnatariuszy, ale wszystkich osób dowolnej narodowości i o dowolnym obywatelstwie, które przekraczają granice wewnętrzne na obszarze objętym układem. W strefie Schengen stosowane są ściśle określone jednolite zasady postępowania dotyczące: kontroli na granicach zewnętrznych, wprowadzenia wspólnej polityki wizowej, wzajemnej współpracy pomiędzy służbami państw-sygnatariuszy w szczególności w zakresie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach kryminalnych, jak również działania tzw. Systemu Informacyjnego Schengen.

23. Co to jest System Informacyjny Schengen?

System Informacyjny Schengen (SIS) jest wspólną, elektroniczną bazą danych o poszukiwanych osobach i przedmiotach, składającą się z modułów krajowych oraz jednostki centralnej, usytuowanej w Strasburgu. Dane wprowadzone do systemu przez jedno państwo członkowskie dostępne są dla służb i organów pozostałych państw, w niezbędnym dla nich zakresie. System ten zapewnia wymianę informacji pomiędzy służbami odpowiedzialnymi za:

- ochronę granic,

- wydawanie wiz,
- bezpieczeństwo publiczne.

24. Czy można poruszać się pojazdem na terytorium RP zarejestrowanym na inną osobę?

Zgodnie z art. 71 ust. 5a ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 z późn. zm.) w przypadku pojazdu zarejestrowanego za granicą, gdy z dokumentu rejestracji pojazdu nie wynika prawo do użytkowania pojazdu przez kierującego, osoba ta obowiązana jest posiadać przy sobie i okazywać na żądanie organu kontroli dokument potwierdzający to prawo. Zasada ta dotyczy pojazdów poruszających się na terytorium RP, a zarejestrowanych poza granicami RP.

25. Za jakie naruszenia Straż Graniczna może wystawiać mandaty?

Funkcjonariusze Straży Granicznej są uprawnieni do nakładania mandatów za niektóre wykroczenia określone w:

- Kodeksie wykroczeń,
- ustawie Prawo lotnicze,
- ustawie o cudzoziemcach,
- ustawie o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP,
- rozporządzeniach porządkowych obowiązujących w strefie nadgranicznej, wydanych przez wojewodę,
- ustawie o wjeździe na terytorium RP, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin,
- ustawie o transporcie drogowym,
- ustawie o systemie tachografów cyfrowych,
- ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawie o broni i amunicji,
- ustawie o przewozie towarów niebezpiecznych,
- ustawie o bezpieczeństwie osób przebywających na obszarach wodnych.

Wykaz wykroczeń, za które funkcjonariusze Straży Granicznej są uprawnieni do

nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, określa Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 1 sierpnia 2005 r. w sprawie wykroczeń, za które funkcjonariusze Straży Granicznej są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 539 z późn. zm.).